

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 428/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. septembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík s. r. o., Potočná 1A, Čadca, v mene ktorej koná advokát JUDr. Miroslav Stopka, pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Čadca č. k. 4 C 281/2015-515 z 31. mája 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júla 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“) pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4 C 281/2015-515 z 31. mája 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že od 9. októbra 2015 prebiehalo na okresnom súde konanie „o určenie výsledkov hlasovania (rozhodnutia) vlastníkov bytov bytového domu č. 2018 za neplatné...“, v ktorom je sťažovateľka žalovaná v 31. rade.

Okresný súd uznesením č. k. 4 C 281/2015-250 zo 6. júna 2017 rozhodol tak, že konanie zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku za žalobu a súčasne priznal žalovaným v 1. až 31. rade náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Citované uznesenie potvrdil Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 5 Co 315/2017-302 z 12. decembra 2017, pričom uznesenie okresného súdu č. k. 4 C 281/2015-250 zo 6. júna 2017 nadobudlo právoplatnosť 29. januára 2018.

Dňa 13. júna 2017 doručil právny zástupca sťažovateľky okresnému súdu podanie, v ktorom špecifikoval trovy konania v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) celkom vo výške 3 631,54 € s pripočítanou daňou z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“).

Dňa 12. januára 2018 doručil právny zástupca sťažovateľky okresnému súdu podanie, v ktorom špecifikoval trovy odvolacieho konania v súlade s vyhláškou celkom vo výške 92,21 € s DPH.

Okresný súd uznesením č. k. 4 C 281/2015-515 z 31. mája 2018 rozhodol tak, že žalobkyňu zaviazal zaplatiť sťažovateľke trovy konania vo výške 138,91 €. Uznesenie bolo sťažovateľke doručené 4. augusta 2018.

Okresný súd v odôvodnení citovaného uznesenia uviedol, že «*Súd nepriznal tarifnú odmenu za úkony právnej služby „prevzatie a príprava zastúpenia 31 žalovaných“, „vyjadrenie zo dňa 14.10.2015“... a rovnako ani za úkon právnej služby „vyjadrenie zo dňa 30.11.2015“... a to z dôvodu, že súd tieto úkony nepovažuje za účelne vynaložené*». V ďalšom odôvodnil, že žalovaní v 1. až 31. rade síce 15. októbra 2015 doručili súdu podanie označené ako vyjadrenie k žalobe, avšak žaloba im nebola doručená a neboli ani súdom vyzvaní, aby sa k žalobe vyjadrili. Dokonca v tom čase nebol žalobkyňou zaplatený súdny poplatok za podanú žalobu, ktorý jej okresný súd vyrubil až 21. októbra 2015.

Okresný súd nepriznal tarifnú odmenu ani za úkon právnej služby „vyjadrenie zo dňa 30.11.2015“, pretože išlo len o odpoveď žalovaných na výzvu súdu, akým spôsobom sa dozvedeli o podanej žalobe, keď im žaloba ešte nebola doručená a 15. októbra 2015 už podali vo veci vyjadrenie.

Sťažovateľka uviedla, že napadnuté uznesenie vydala sudkyňa okresného súdu a „nie je možné voči nemu v zmysle príslušných ustanovení CSP podať odvolanie ani mimoriadny opravný prostriedok“.

Okresný súd svojím postupom podľa sťažovateľky v napadnutom uznesení neuznal úkony právnej služby, ktoré boli v súdnom konaní účelne využité. Proti sťažovateľke bolo vedené súdne konanie, o ktorom sa dozvedela na okresnom súde, a preto využila svoje ústavné právo na kvalifikované zastúpenie v konaní, pričom prostredníctvom právneho zástupcu efektívne využívala všetky dostupné prostriedky na svoju obranu. Samotná skutočnosť, že žalobkyňa neuhradila súdny poplatok za podanú žalobu, nemôže mať automaticky za následok to, že žalovaný nemôže efektívne využiť prostriedky procesnej obrany. V žiadnom prípade sa nemožno stotožniť s právnym záverom konajúcej sudkyne, podľa ktorého nemožno priznať úkon právnej služby, pokiaľ bol realizovaný bez výzvy súdu.

Sťažovateľka vidí porušenie svojho ústavného práva predovšetkým v tom, že jej okresný súd svojím postupom znemožnil vo veci konať a podať proti napadnutému uzneseniu odvolanie, pričom podanie mimoriadneho opravného prostriedku nie je prípustné. Daným konaním bol porušený princíp dvojinstančnosti konania. Sťažovateľka zastáva názor, že napadnutým uznesením okresného súdu bolo neprípustne zasiahnuté do základných práv chránených ústavným poriadkom, konkrétne do práva na spravodlivý proces a súdnu ochranu, a to nesprávnou aplikáciou noriem procesného práva. V zmysle § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) platí, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Keďže okresný súd svojím postupom neprihliadal na uvedené ustanovenie Civilného sporového poriadku a vo veci v prvom stupni rozhodol sudca, znemožnil tým sťažovateľke proti napadnutému uzneseniu podať riadny opravný prostriedok. Sťažovateľka zastáva názor, že súd svojím nesprávnym

procesným postupom znemožnil to, aby sťažovateľka uskutočňovala svoje procesné práva, v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Sťažovateľka žiadala priznať jej finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 € s odôvodnením, že „stav vyvolaný postupom Okresného súdu jej spôsobil nielen materiálnu ujmu, keďže musela právnemu zástupcovi úkony právnej služby zaplatiť, ale aj nemateriálnu ujmu, nakoľko jej prvá účasť v konaní pred súdom v jej živote u nej vzbudila značnú nedôveru v súdnictvo a spravodlivosť“.

Sťažovateľka v petite sťažnosti navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo [REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Čadca sp. zn. 4C/281/2015-515 zo dňa 31. mája 2018, porušené bolo.

Uznesenie Okresného súdu Čadca sp. zn. 4C/281/2015-515 zo dňa 31. mája 2018 vo výroku II. zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

[REDAKOVANÉ]... priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 2 000,- EUR (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť [REDAKOVANÉ] do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

[REDAKOVANÉ]... priznáva trovy právneho zastúpenia vo výške 390,50 EUR... ktoré je Okresný súd Čadca povinný zaplatiť na účet vedený v [REDAKOVANÉ], IBAN:... a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05, I. ÚS 264/2011). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ku ktorému malo dôjsť uznesením okresného súdu sp. zn. 4 C 281/2015 z 31. mája 2018, ktorým okresný súd rozhodol o povinnosti žalobkyne zaplatiť sťažovateľke sumu 138,91 €, pričom sťažovateľkina predstava o výške trov bola iná, a tým, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu nebolo možné podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa názoru sťažovateľky *„Okresný súd svojim postupom znemožnil sťažovateľke vo veci konať a právo podať voči napádanému uzneseniu odvolanie, pričom podanie mimoriadneho opravného prostriedku nie je prípustné. Daným konaním bol porušený princíp dvojinstančnosti konania. Sťažovateľka má za to, že napádaným rozhodnutím súdu bolo neprípustne zasiahnuté do základných práv chránených ústavným poriadkom, konkrétne do práva na spravodlivý proces a súdnu ochranu, a to nesprávnou aplikáciou noriem procesného práva. V zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 CSP platí, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník...“*.

Ústavný súd, poukazujúc na svoju stabilizovanú judikatúru, zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Nie je preto zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou,

prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol:

«Dňa 9.10.2015 podala žalobkyňa na súd žalobu, ktorou sa domáhala voči žalovaným v rade 1/ až 31/ určenia výsledkov hlasovania (rozhodnutia) vlastníkov bytov bytového domu č. 2018 za neplatné, alternatívne zrušenia týchto výsledkov hlasovania...

Okresný súd Čadca uznesením č. k. 4C/281/2015-250 zo dňa 6.6.2017 rozhodol tak, že zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku za žalobu, žalovaným 1/ - 31/ (právne zastúpeným) priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti žalobkyňi a zastavil konanie... Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 29.1.2018...

Dňa 3.4.2018 žalobkyňa doručila dovolanie proti všetkým výrokom napadnutého uznesenia, čo bol dôvod, pre ktorý súd prostredníctvom vyššej súdnej úradníčky nevydal uznesenie o výške náhrady trov konania (napriek právoplatnosti výroku o náhrade trov konania a napriek žiadosti právnych zástupcov žalovaných o vyčíslenie náhrady trov konania...

K zmene procesného postupu súdu došlo v dôsledku zmeny skutkového, právneho a procesného stavu v spore 4C/281/2015. Po vypracovaní predkladacej správy na Najvyšší súd SR dňa 29.5.2018 (čl. 483) doručil právny zástupca žalovaných dňa 29.5.2018 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia (čl. 484) a urgenciu rozhodnutia súdu o výške náhrady trov konania, pretože žalovaným hrozí bezprostredná ujma. Bez žiadaného procesného postupu súdu nebudú môcť žalovaní uspokojiť svoj nárok na náhradu trov konania, pretože žalobkyňa účelovo disponovala s majetkom... Uvedená zmena skutkového, právneho a procesného stavu viedla súd k zmene procesného postupu, aby zamedzil vzniku prípadnej škody na strane žalovaných. Napriek dovolaniu a predkladacej správe

na Najvyšší súd SR zo dňa 29.5.2018... nariadil Okresný súd Čadca neodkladné opatrenie, aby zamedzil žalobkyni disponovať s bytom, zbaviť sa majetku a ukrátiť tak žalovaných o ich právo na náhradu trov konania. Zároveň vyčíslil výšku náhrady trov konania samostatným uznesením vyššej súdnej úradníčky...

Na výšku náhrady trov konania súd aplikoval vyhlášku MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (v platnom a účinnom znení ku dňu realizácie jednotlivých úkonov právnej pomoci). Dňa 13.6.2017... doručili žalovaní v rade 1/ až 31/... podanie, v ktorom špecifikovali trovy konania v sume 3631,54 € za úkony... Dňa 12.1.2018... doručila žalovaná 31/... podanie, v ktorom špecifikovali trovy konania v sume 92,21 € za úkony... Dňa 11.1.2018... doručili žalovaní 1/ až 30/..., v ktorom špecifikovali trovy konania v sume 5570,71 € za úkony.. Súd pri rozhodovaní o výške trov konania vychádzal z vyčíslenia žalovaných doručeného súdu dňa 13.6.2017 (č.l. 262 spisu), dňa 12.1.2018 (č. l. 321-324 spisu), dňa 11.1.2018 (č. l. 310 spisu) a zo spisového materiálu. Zo spisu má súd preukázané, že žalovaným v rade 1/ až 30/ zast. spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o. vznikol nárok na náhradu trov konania vrátane trov odvolacieho konania nasledovne... Celkom:1880,90 €

Zo spisu má súd preukázané, že žalovanej v rade 31/ zast. Spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík s.r.o. vznikol nárok na náhradu trov konania vrátane trov odvolacieho konania nasledovne... celkom 138,91 €.

Súd mal zo spisu preukázané, že žalovaným v rade 1/ až 31/ vznikli trovy konania vo výške tak ako súd uviedol v bode 21. a 22. tohto uznesenia. Tieto úkony právnej pomoci považoval súd za účelne vynaložené... Rovnako súdny poplatok za podanú žalobu bol žalobkyni vyrubený vo výške 99,50 € z neurčitého predmetu konania podľa položky č. 1 písm. b) sadzobníka súdnych poplatkov. Hodnota jedného úkonu právnej služby je tak vo výške 68,- € za rok 2017, vo výške 66,- € za rok 2016 a vo výške 64,53 € za rok 2015.

Právny zástupca - spoločnosť Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o. v predmetnom konaní zastupoval celkom 30 žalovaných (č.l. 133-161 spisu) a úkony právnej pomoci vykonával v mene každého zo žalovaných (išlo o spoločné úkony). Súd preto tarifnú odmenu podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky krátil v zmysle ust. § 13 ods. 2 vyhlášky o 50 % u druhej a každej ďalšej osoby, pričom za zastupovanie prvej osoby patrí tarifná

odmena za zastupovanie v plnej výške. Súd v tomto prípade nepoužil doslovný výklad právnej normy, ale výklad v zmysle zákona, kedy by v prípade krátenia tarifnej odmeny pri každej zastupovanej osobe o 50 %, vznikol právnenému zástupcovi pri zastupovaní dvoch osôb nárok na odmenu v rovnakej výške ako pri zastupovaní jednej osoby, čím by sa strácal význam tohto ustanovenia zákona...

Právny zástupca - spoločnosť Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík s.r.o. v predmetnom konaní zastupoval jednu žalovanú v rade 31/. Žalovaná v rade 31/ počas konania uskutočnila celkom 1 úkon právnej pomoci, ktorý súd považoval za účelne vynaložený. Rovnako ako v prípade žalovaných v rade 1/ až 30/ išlo o vyjadrenie žalovanej v rade 31 k odvolaniu žalobkyne voči uzneseniu č. k. 4C/281/2015-250 zo dňa 6.6.2017, ktorým súd rozhodol o zastavení konania z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za podanú žalobu, a nie o veci samej, preto súd priznal tarifnú odmenu za tento právnej služby vo výške jednej polovice podľa § 13a ods. 2 písm. b) vyhlášky. Súd priznanú tarifnú odmenu zvýšil o DPH 20 %, a to z dôvodu, že právny zástupca žalovanej v rade 31/ je platiteľom DPH.

Súd nepriznal tarifnú odmenu za úkony právnej služby „prevzatie a príprava zastúpenia 31 žalovaných“, „vyjadrenie zo dňa 14.10.2015“ (č. l. 7 spisu) a rovnako ani za úkon právnej služby „vyjadrenie zo dňa 30.11.2015“ (č. l. 53 spisu), a to z dôvodu, že súd tieto úkony nepovažuje za účelne vynaložené. Žalovaní v rade 1/ až 31/ síce dňa 15.10.2015 doručili súdu podanie označené ako vyjadrenie k žalobe (č. l. 7 spisu), avšak žalovaným v rade 1/ až 31/ žaloba nebola doručená a neboli ani súdom vyzvaní, aby sa k žalobe vyjadrili. Dokonca toho času nebol žalobkyňou zaplatený súdny poplatok za podanú žalobu a súd žalobkyňu súdny poplatok za podanie žaloby vyrubil až dňa 21.10.2015 (č. l. 48 spisu). Súd nepriznal tarifnú odmenu ani za úkon právnej služby „vyjadrenie zo dňa 30.11.2015“ (č. l. 53 spisu), pretože išlo len o odpoveď žalovaných na výzvu súdu, akým spôsobom sa dozvedeli o podanej žalobe, keď žaloba toho času žalovaných nebola ešte doručená a dňa 15.10.2015 už žalovaní podali vo veci vyjadrenie.

Súd nepriznal tarifnú odmenu žalovaným v rade 1/ až 30/ za úkon právnej služby špecifikovaný ako „vyjadrenie dňa 24.1.2017“ (č. l. 208 spisu), a to z dôvodu, že súd žalovaných v rade 1/ až 30/ na podanie tohto úkonu nevyzval. Žalovaní v rade 1/ až 30/ sa podaním vyjadrili k sťažnosti žalobkyne voči uzneseniu č. k. 4C/281/2015-184 zo dňa

5.12.2016, ktorým súd odňal žalobkyni oslobodenie od súdnych poplatkov spätne odo dňa podania žaloby, t. j. odo dňa 9.10.2015. V tomto prípade bolo žalovaným v rade 1/ až 31/ doručené uznesenie č. k. 4C/281/2015-184 zo dňa 5.12.2016 len na vedomie. Žalobkyňa podala voči uvedenému uzneseniu opravný prostriedok - sťažnosť, ktorá bola žalovaným v rade 1/ až 31/ takisto doručená len na vedomie. Na základe uvedeného súd žalovaným 1/ až 30/ nepriznal tarifnú odmenu za úkon právnej služby „vyjadrenie dňa 24.1.2017“ (č. l. 208 spisu) a tomu zodpovedajúci režijný paušál.»

Keďže napadnuté uznesenie okresného súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru okresného súdu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 114/09, III. ÚS 152/2017) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Ústavný súd poukazuje aj na svoju judikatúru, podľa ktorej rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi zásadne patrí do právomoci týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania, a preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania a k zrušeniu rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o trovách konania iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania (porovnaj m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011, III. ÚS 152/2017).

V súvislosti s namietaným porušením princípu dvojinštančnosti súdneho konania ústavný súd uvádza, že samotné právo na dvojinštančné konanie je v dôsledku výkladu vnímané ako súčasť v širšom zmysle slova ponímaného práva na spravodlivý proces. Podstatou tejto zásady je, že dôležité a najmä právne otázky po rozhodnutí na súde prvého stupňa môžu byť následne predmetom posúdenia prostredníctvom opravného prostriedku na inštančne vyššom súde. Vychádzajúc aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. *Le Compte, Van Leuven a De Meyere* proti Belgicku z 23. 6. 1981, *Adolf* proti Rakúsku z 26. 3. 1982, *Feldbrugge* proti Holandsku z 29. 5. 1986), dvojinštančnosť nie je všeobecnou zásadou civilného súdneho konania (sporového či mimosporového). Civilné sporové konanie nemusí byť nevyhnutne dvojinštančné; požiadavkám spravodlivého procesu vyhovuje aj konanie vykonané pred súdom iba v jedinej inštancii (napr. § 386 CSP). Ústavný súd k tomuto uvádza, že z ústavnoprávneho hľadiska súdne konanie nie je povinne dvojinštančné s výnimkou vecí trestných, u ktorých táto požiadavka vyplýva z čl. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Za týchto okolností možno pripustiť, že súčasná právna úprava vylučujúca prieskum niektorých rozhodnutí v inštančnom postupe (v tomto prípade rozhodnutie sudkyne o výške náhrady trov konania) je primeraná (m. m. III. ÚS 152/2017).

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené východiská svojej ustálenej judikatúry konštatuje, že námietky sťažovateľky odôvodňujúce porušenie jej základných práv napadnutým uznesením okresného súdu smerujú proti rozhodnutiu o výške náhrady trov konania, čo sa v okolnostiach daného prípadu vo svojich dôsledkoch síce mohlo negatívne dotknúť sťažovateľky, avšak z hľadiska kritérií ústavnej udržateľnosti súdneho konania ich podľa názoru ústavného súdu nemožno dávať na rovnakú úroveň a pripisovať im rovnakú ústavnú relevanciu ako v prípade, ak by išlo o námietky proti procesnému postupu všeobecného súdu vedúcemu k rozhodnutiu vo veci samej. Opačný prístup k posudzovaniu námietok sťažovateľky by v konečnom dôsledku smeroval k spochybňovaniu ústavného postavenia ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) a vyúsťoval do jeho vnímania ako riadnej (prípadne mimoriadnej) opravnej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 152/2017).

Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľkou označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, ktorá by mohla zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy, odmietol sťažnosť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2018